

การปรับปรุงพันธุ์กระเจี๊ยบเขียวให้ต้านทานโรคเส้นใบเหลืองด้วยวิธีผสมกลับ
Improvement of Okra varieties for resistance to yellow leaf disease
used backcrossing programs.

รุ่งทิพย์ งามกุลธร^{1/} สัจจะ ประสงค์ทรัพย์^{2/} อำนวย อรรถถาวร^{2/}

บทคัดย่อ

การปรับปรุงพันธุ์กระเจี๊ยบเขียวให้ต้านทานโรคเส้นใบเหลืองด้วยวิธีผสมกลับ โดยนำลูกผสมชั่วที่ 1 จำนวน 5 คู่ผสม ได้แก่ พจ. 03 x K06, No71 x K06, No71 x K07, O22 x No71, O23 x No71, F1 Shaan และ อีซาโอะ เป็นสายพันธุ์พ่อ นำมาผสมกับสายพันธุ์ดีที่คัดเลือกไว้ 3 พันธุ์/สายพันธุ์ ได้แก่ พจ 03, No.71 และ PC5404 เพื่อใช้เป็นสายพันธุ์แม่ ระหว่างระหว่าง เดือน พ.ย. 2558 - มี.ค. 2559 ณ ที่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี นั้น สร้างลูกผสมกลับได้ทั้งหมดจำนวน 31 คู่ผสม และ จากลูกผสมกลับทั้งหมด 31 คู่ผสม ได้คัดเลือกลูกผสมกลับคู่ที่ดีที่สุดจากลูกผสมกลับชั่วที่ 4 ที่ได้จากปี 2560 จำนวน 3 คู่ผสมคือ BC4 (No.71x K06)-4-7-4, BC4 (No.71x K07)-4-6-4 และ BC4 (No.71x O23)-1-11-7 นั้นมีลักษณะใกล้เคียงกับสายพันธุ์แม่ที่เป็นพันธุ์อ่อนแอ และ มีความต้านทานต่อโรคเส้นใบเหลืองมากกว่า 75% ทั้ง 3 คู่ผสม และได้ผสมตัวเอง (Self-pollination) ลูกผสมกลับชั่วที่ 4 ทั้ง 3 คู่ผสมดังกล่าวในปี 2561 จากนั้นปลูกคัดเลือกสายต้นและคัดเลือกต้นต่อแถวที่ดีที่สุดจากทั้งหมด 20 สายต้นได้ 11 สายต้น และในปีเดียวกัน นี้ได้คัดเลือกลูกผสมตัวเองครั้งที่ 1 จากลูกผสมกลับชั่วที่ 4 เพิ่มได้อีก 3 คู่ผสมคือ BC4 (PC5404 x F1) 3-9-3-2-18, BC4 (PC5404 x อีซาโอะ) 2-12-1-5-25 และ BC4 (PC5404 x พจ.03 x K06) 4-3-3-3-12 และได้ผสมตัวเอง (Self-pollination) ลูกผสมกลับชั่วที่ 4 ทั้ง 3 คู่ผสมดังกล่าวในปี 2561 เพื่อปลูกเปรียบเทียบกับพันธุ์ที่เกษตรกรใช้ต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ : กระเจี๊ยบเขียว, การปรับปรุงพันธุ์, การผสมกลับ

Keywords : okra (*Abelmoschus esculentus* (L.) Moench), improvement, backcross method

1/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี (Kanchanaburi Agricultural Research and Development Center)

2/ สถาบันวิจัยพืชสวน (Horticultural Research Institute)